

**Проценко
Іван Юхимович**

*Провідний науковий співробітник Сумського державного університету,
Доктор фізико-математичних наук, Професор,
Заслужений діяч науки і техніки України,
член редакційної колегії наукового журналу "Фізика і хімія твердого тіла"*

80

Вельмишановний Іване Юхимовичу!

*Щиро вітаємо Вас зі славним Ювілеєм!
Бажаємо Вам міцного здоров'я,
насаги до плідної творчої роботи ще на довгі роки,
натхнення у звершенні всього задуманого та запланованого, щирих друзів.
Зичимо добра та щастя на щодень!*

Колеги по роботі, друзі,
редакційна колегія

Персоналії
Проценко Іван Юхимович

Іван Юхимович Проценко – відомий український вчений, напрям наукової роботи – електронні і атомні процеси в електрофізичних і магніторезистивних властивостях наноструктурованих плівкових матеріалів.

Народився 1 лютого 1944 р. в с. Святилівка колишнього Градижського району Полтавської області.

У 1961 р. вступив до Харківського державного університету (нині – Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна) на фізичний факультет за спеціальністю «Фізика». Після закінчення університету одразу вступив до аспірантури при кафедрі експериментальної фізики Харківського державного університету. Кандидатську дисертацію на тему «Електронографічні дослідження структури тонких плівок ОЦК металів V і VI груп» захистив у 1973 р. Докторську дисертацію на тему «Розмірні ефекти у кристалічній структурі та електрофізичних властивостях тонких плівок перехідних d-металів» захистив у 1991 р.

З 1971 р. на викладацькій роботі: асистент кафедри експериментальної фізики Харківського державного університету; старший викладач, доцент кафедри фізики (1973-1980 рр.); завідувач кафедри фізики (1980-1990 рр.); професор кафедри фізики Сумського державного педагогічного інституту ім. А.С. Макаренка (1991-1993 рр.); професор кафедри прикладної фізики (1993-1995 рр.); з 1995 р. – завідувач кафедри електроніки, загальної та прикладної фізики Сумського державного університету.

Іван Юхимович Проценко у різні роки викладав навчальні дисципліни: «Загальна фізика», «Електродинаміка», «Теорія відносності», «Статистична фізика і термодинаміка», «Фізика твердого тіла», «Фізика тонких плівок», «Технологія тонких плівок», «Фізичні властивості тонких плівок», «Прилади і методи дослідження плівкових матеріалів», «Теоретичні методи дослідження плівкових матеріалів».

Напрямок наукової роботи Івана Юхимовича пов'язаний з вивченням фазового розмірного ефекту в нанорозмірних плівках перехідних d-металів; розмірних ефектів в електропровідності і тензочутливості одно- і багатошарових плівкових систем та в параметрах електроперенесення; процесів взаємної дифузії атомів в нанорозмірних плівкових системах; магніторезистивних властивостей (магнітоопір і гігантський магнітний опір) у мультишарах і гранульованих плівкових сплавах із спін-залежним розсіюванням електронів; розробці феноменологічних моделей для термічного коефіцієнту опору, коефіцієнту тензочутливості та магнітоопору для плівкових систем з необмеженою і обмеженою взаємною розчинністю атомів та при стабілізації гранульованого стану.

На кафедрі функціонує наукова школа з плівкового матеріалознавства під керівництвом проф. Проценка І.Ю. і проводяться дослідження за науковим напрямом: «Магніторезистивні, електрофізичні та магнітооптичні властивості нанокристалічних і нанорозмірних багатошарових плівкових систем».

Керівник багатьох науково-дослідних робіт держбюджетної тематики Міністерства освіти і науки України. Керівник семи міжнародних грантів із науковцями Німеччини, Польщі, Індії, Словаччини.

Іван Юхимович опублікував понад 250 наукових і навчально-методичних праць, зокрема 160 наукових статей, 102 із яких опубліковані у зарубіжних виданнях і на які, згідно Scopus 780 разів послалися інші автори, індекс Гірша – 14. Він автор і науковий редактор 3 монографій та 12 навчальних посібників.

І.Ю. Проценко – протягом 2013-2023 рр. виконував обов'язки головного редактора «Журналу нано- і електронної фізики» (СумДУ, м. Суми), який індексується науково-метричною базою даних Scopus; член редколегій журналів «Фізика і хімія твердого тіла» (Прикарпатський

національний університет імені Василя Стефаника, м. Івано-Франківськ); «International Journal of Engineering and Technology».

Підготував 4 докторів і 20 кандидатів фізико-математичних наук. З 1997 до березня 2011 р. – голова, а з квітня 2011 р. – член спеціалізованої вченої ради Д 55.051.02 при Сумському державному університеті.

Користується великою повагою студентів та усього викладацького складу.

За сумлінну працю і значний вклад у розвиток науки Івану Юхимовичу Проценку присвоєно почесне звання «Відмінник освіти України» (1982 р.). За вагомий особистий внесок у розвиток національної освіти, багаторічну плідну педагогічну і наукову діяльність Указом Президента України присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України» (2004 р.). Нагороджений Знаком Міністерства освіти і науки України «За наукові досягнення» (2009 р.) та Знаком Національної академії педагогічних наук України «Ушинський К.Д.» (2023 р.). Присвоєно почесне звання заслужений професор Сумського державного університету (2014 р.).

Життєве кредо Івана Юхимовича: «*Самоосвіта – шлях до успіху*», улюблений вислів: «*Істина завжди конкретна*».